

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 444/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. P. D., K., zastúpeného advokátkou JUDr. P. L., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Nové Zámky č. k. 13 Er 19/2006-224 z 10. februára 2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 8 CoE 3/2010-386 z 30. júna 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. P. D. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. októbra 2010 doručená sťažnosť Mgr. P. D., K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. P. L., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) č. k. 13 Er 19/2006-224 z 10. februára 2009 v

spojení s uznesením Krajského soudu v Nitře (dále jen „krajský soud“) č. k. 8 CoE 3/2010-386 z 30. června 2010. Za porušovatele základního práva označil stěžovatel krajský soud.

Zo sťažnosti vyplýva, že proti sťažovateľovi ako povinnému bolo na základe návrhu oprávnených, maloletého M. a v tom čase maloletej S. (ďalej aj „oprávnení“), zastúpených zákonnou zástupkyňou MUDr. I. D., vedené exekučné konanie súdnym exekútorom JUDr. E. V. (ďalej len „súdny exekútor“) na vymożenie dlžného výživného v sume 100 000 Sk za obdobie apríl 2001 až máj 2005 a bežného výživného vo výške 2 000 Sk mesačne od júna 2005.

Uznesením okresného soudu sp. zn. 13 Er 19/2006 z 2. apríla 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť 17. apríla 2007, bola exekúcia na vymożenie dlžného výživného v sume 100 000 Sk za obdobie apríl 2001 až máj 2005 zastavená.

Dňa 20. mája 2008 nadobudlo právoplatnosť uznesenie okresného soudu, ktorým súd exekúciu na vymożenie bežného výživného na oprávnenú, toho času plnoletú S. D., zastavil.

Uznesením sp. zn. 13 Er 19/2006 zo 16. júna 2008 okresný súd na návrh sťažovateľa exekúciu zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania. Sťažovateľ aj oprávnení podali proti uzneseniu okresného soudu odvolanie. V rámci odvolacieho konania krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil okresnému soudu na ďalšie konanie.

Uznesením okresného soudu č. k. 13 Er 19/2006-224 z 10. februára 2009 bola exekúcia na vymożenie bežného výživného na maloletého M. D. počnúc mesiacom jún 2005 a výživného na toho času plnoletú S. D. za obdobie jún 2005 až apríl 2006 zastavená a nikomu z účastníkov nebolo priznané právo na náhradu trov konania. Sťažovateľ bol zaviazaný zaplatiť súdnemu exekútorovi odmenu a náhradu hotových výdavkov v sume 58,42 €. Návrh zákonnej zástupkyne oprávnených na uloženie pokuty sťažovateľovi a jeho právnenému zástupcovi okresný súd zamietol.

Proti výroku o zastavení exekúcie podal odvolanie oprávnený maloletý M. D. zastúpený zákonnou zástupkyňou. Sťažovateľ podal odvolanie proti výroku, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi odmenu a náhradu hotových výdavkov v sume 58,42 €, ako aj proti výroku o nepriznaní náhrady trov konania.

Uznesením krajského súdu č. k. 8 CoE 3/2010-386 z 30. júna 2010 bolo uznesenie okresného súdu potvrdené.

Sťažovateľ v sťažnosti rozsiahlo argumentuje a zdôvodňuje, prečo malo podľa jeho názoru dôjsť k zastaveniu exekúcie už skôr, a to z úradnej moci (neúčinnosť exekučného titulu rozsudku okresného súdu sp. zn. 8 C 38/1999 zo 4. novembra 1999), pričom v tejto súvislosti poukazuje na § 57 ods. 1 písm. b) a § 57 ods. 4 Exekučného poriadku. Sťažovateľ tvrdí, že *«Okresný súd v Nových Zámkoch tak porušil ustanovenia Exekučného poriadku ako i zásadu „iura novit curia“ a negarantoval právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa 2 hlavy, 7 oddielu Ústavy SR pretože mal, v zmysle ustanovenia § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku, exekučné konanie zastaviť ex officio teda z úradnej povinnosti. Okresný súd v Nových Zámkoch to však po celý čas trvania exekučného konania č. EX 215/2005 neurobil. Protiprávny a nezákonný stav tak trvá už viac ako 5 rokov a to i napriek niekoľkonásobným sťažnostiam povinného.»*

Podľa názoru sťažovateľa výpočet odmeny a náhrady hotových výdavkov súdneho exekútora v sume 58,42 € nie je v súlade s vyhláškou č. 288/1995 Z. z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov (ďalej len „vyhláška č. 288/1995 Z. z.“). V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza, že *„Nie je nám tak isto známe, z akého dôvodu použil exekučný súd pri výpočte trov exekučného konania vyhlášku č. 288/1995 Z. z. účinnú od 30. 4. 2008, keďže návrh na vykonanie exekúcie bol podaný dňa 20. 12. 2005 a teda exekučný súd mal použiť vyhlášku č. 288/1995 Z. z. účinnú od 30. 6. 2006. Súdny exekútor, v rozpore s § 14 ods. 2 vyhlášky č. 288/1995 Z. z., nezaslal exekučnému súdu časovú špecifikáciu jednotlivých úkonov exekučnej činnosti a tak exekučný súd nemohol rozhodnúť vo veci v zmysle zákona, t. j. nemohol posúdiť časové hľadisko vykonaných úkonov v exekučnom konaní...“*

Vzhľadom na tú skutočnosť, že súdny exekútor nepredložil exekučnému súdu časovú špecifikáciu trvania jednotlivých úkonov exekučnej činnosti, je možné považovať tak rozhodnutie Okresného súdu v Nových Zámkoch ako i rozhodnutie Krajského súdu v Nitre za arbitrárne.“. Sťažovateľ tiež tvrdí, že súdnemu exekútorovi nepatrí odmena za úkon „vypracovanie schválenie odmeny“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd o nej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa Mgr. P. D., trvale bytom K. na súdnu a inú právnu ochranu právoplatným rozhodnutím Okresného súdu v Nových Zámkoch č. k.: 13 Er/19/2006-224 zo dňa 10. 2. 2009 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre č. k.: 8 CoE/3/2010-386 zo dňa 30. 6. 2010 porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k.: 8 CoE/3/2010-386, zo dňa 30. 6. 2010 sa v časti povinnosti uhradiť trovy súdneho exekútora zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi Mgr. P. D., trvale bytom K. sa priznáva primerané zadostučinenie v sume 4000 €, ktoré je Krajský súd v Nitre povinný vyplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti nálezu.

4. Krajský súd v Nitre je povinný zaplatiť sťažovateľovi Mgr. P. D., trvale bytom K. náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej výške 125,40 € (za dva úkony právnej pomoci á 55,49 € plus 2 x režijný paušál á 7,21 €) na účet advokáta, JUDr. P. L., vedený v... do 15 dní od právoplatnosti nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní považoval za potrebné poukázať na tieto skutočnosti vyplývajúce zo sťažnosti:

1. Odvolanie sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 13 Er 19/2006-224 z 10. februára 2009 smerovalo proti výroku o uložení povinnosti zaplatiť súdnemu exekútorovi odmenu a náhradu hotových výdavkov v sume 58,42 € a proti výroku o nepriznaní náhrady trov konania. Proti výroku o zastavení exekúcie sťažovateľ odvolanie nepodal, čo ani neprichádzalo do úvahy, keďže táto časť označeného uznesenia bola v jeho prospech (týmto výrokom sa vyhovel jeho návrhu, pozn.). Sťažovateľ síce podal odvolanie „*Proti celému odôvodneniu tohto uznesenia*“, avšak odvolanie len proti dôvodom rozhodnutia podľa § 222 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku prípustné nie je.

2. Najrozsiahlejšia časť argumentácie sťažovateľa sa týka samotného rozhodnutia súdu o zastavení exekúcie, resp. odôvodnenia jeho tvrdenia, že k zastaveniu exekúcie malo dôjsť už skôr, a to z úradnej moci (neúčinnosť exekučného titulu rozsudku okresného súdu sp. zn. 8 C 38/1999 zo 4. novembra 1999).

3. Ostatné námietky sťažovateľa sa týkajú tej časti označeného uznesenia okresného súdu, ktorým mu bola uložená povinnosť zaplatiť súdnemu exekútorovi odmenu a náhradu hotových výdavkov v sume 58,42 €. Napokon to potvrdzuje aj sťažovateľom navrhovaný

petit, v ktorom sa domáha zrušenia uznesenia krajského súdu č. k. 8 CoE 3/2010-386 z 30. júna 2010 len v tej časti, ktorou bol potvrdený výrok uznesenia okresného súdu č. k. 13 Er 19/2006-224 z 10. februára 2009 o „*povinnosti uhradiť trovy súdneho exekútora*“.

4. Žiadna námietka sťažovateľa sa netýka bodu 2 výroku označeného uznesenia okresného súdu („*Žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo*“, *pozn.*), t. j. rozhodnutia o náhrade trov konania medzi účastníkmi.

Z uvedeného možno usúdiť, že podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy tým, že bol označeným uznesením okresného súdu zaviazaný zaplatiť súdnemu exekútorovi odmenu a náhradu hotových výdavkov v sume 58,42 €, čo krajský súd uznesením č. k. 8 CoE 3/2010-386 z 30. júna 2010 potvrdil. Vzhľadom na to sa ústavný súd sústredil pri predbežnom prerokovaní na tie námietky sťažovateľa, prostredníctvom ktorých spochybňuje ústavnosť namietaného uznesenia krajského súdu v tej časti, ktorou potvrdil uznesenie okresného súdu o uložení povinnosti zaplatiť súdnemu exekútorovi odmenu a náhradu hotových výdavkov v sume 58,42 €.

Vo vzťahu k časti rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu týkajúcich sa uloženia povinnosti zaplatiť súdnemu exekútorovi odmenu a náhradu hotových výdavkov sťažovateľ v sťažnosti uplatnil tri námietky:

- a) nesprávnosť použitia vyhlášky č. 288/1995 Z. z. (jej použitie v nesprávnom znení),
- b) rozhodovanie okresného súdu (potvrdené krajským súdom) o odmene a náhrade hotových výdavkov súdneho exekútora bez toho, aby mal k dispozícii časovú špecifikáciu trvania jednotlivých úkonov,
- c) nedôvodnosť priznania odmeny súdnemu exekútorovi za úkon „*vypracovanie schválenie odmeny*“.

Na účely predbežného prerokovania sťažnosti si ústavný súd vyžiadal spisovú dokumentáciu z okresného súdu, z ktorej zistil, že žiadnu z námietok týkajúcich sa uloženia povinnosti zaplatiť súdnemu exekútorovi odmenu a náhradu hotových výdavkov

uplatnených v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu sťažovateľ neuplatnil vo svojom odvolaní proti uzneseniu okresného súdu č. k. 13 Er 19/2006-224 z 10. februára 2009 (pozri č. 1. 237 súdneho spisu „*Čo sa týka vyčíslených trov exekúcie zo strany exekútora JUDr. E. V...*“, pozn.).

Sťažovateľ v príslušnej časti odvolania najmä uvádza, že „*Spochybňujem vyčíslené trovy exekúcie zo strany súdneho exekútora JUDr. E. V...*

- *ktoré vôbec nekorešponduje a je v rozpore vyčíslenými trovami konania, resp. predbežnými trovami exekúcie a ktoré sú uvedené v Upovedomení o začatí exekúcie č. p.: EX 215/2005 zo dňa 23. 1. 2006 vo výške 21.000,- Sk, čo predpokladám, že by mali byť minimálne trovy exekúcie.*

- *ktoré vôbec nekorešponduje s vyčíslenými trovami konania, uvedenými vo výzve na doplatenie zo dňa 19. 2. 2008 vo výške 1.918,-Sk.*“.

V nadväznosti na uvedené zistenie ústavný súd konštatuje, že tak zo záhlavia uznesenia okresného súdu č. k. 13 Er 19/2006-224 z 10. februára 2009, ako aj zo záhlavia uznesenia krajského súdu č. k. 8 CoE 3/2010-386 z 30. júna 2010 vyplýva, že sťažovateľ bol v exekučnom konaní zastúpený advokátom.

Po oboznámení sa s obsahom odvolania sťažovateľa proti označenému uzneseniu okresného súdu doručeného okresnému súdu 3. marca 2009 ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti posudzoval, či meritórnemu preskúmaniu námietok sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nebráni nedostatok jeho právomoci. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity.

Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten

orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu možno vyvodit' aj povinnosť sťažovateľov efektívne uplatniť v konaní pred všeobecnými súdmi alebo v konaní pred iným orgánom verejnej moci každú námietku na ochranu svojich základných práv, t. j. povinnosť uplatniť ju (pokiaľ je to možné) ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoj právny názor, podľa ktorého v prípade, ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08). Obdobne vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 284/08 uviedol, že „ak sťažovateľ uplatní určitú námietku až v konaní pred ústavným súdom, hoci ju mohol predtým uplatniť v konaní pred iným orgánom verejnej moci, nemožno uznať, že splnil podmienky na vyčerpanie všetkých právnych prostriedkov nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. IV. ÚS 100/07). Z toho vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodnúť o určitej námietke sťažovateľa nemožno založiť až jej uplatnením v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v prípade, ak ju sťažovateľ mohol uplatniť v napadnutom konaní, pričom podľa platného právneho poriadku o nej mohol a aj bol povinný meritórne rozhodnúť iný orgán verejnej moci. Preto, ak takáto situácia nastane, treba podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v časti týkajúcej sa takejto námietky odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu.“. Obdobne vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 144/2010 ústavný súd uviedol, že jeho právomoc na preskúmanie uznesenia krajského súdu v rozsahu argumentácie nastolenej v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená „len za predpokladu, že by námietky sťažovateľa uplatnené v sťažnosti ústavného súdu boli v porovnateľnom rozsahu obsiahnuté v opravnom prostriedku sťažovateľa proti prvostupňovému uzneseniu, a tým by sa stali predmetom skúmania krajského súdu a vysporiadania sa s nimi.“.

Z príslušnej časti odvolania sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 13 Er 19/2006-224 z 10. februára 2009 vyplýva, že sťažovateľ námietky uvedené

v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu neuplatnil v odvolacom konaní, čo bráni ústavnému súdu, aby ich meritórne prerokoval. Povinnosťou ústavného súdu totiž nie je korigovať nesprávny postup, ktorý sťažovateľ uplatnil pri ochrane svojich práv v konaní pred všeobecnými súdmi.

Na tomto základe ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že sťažnosť je potrebné podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Nad rámec odôvodnenia tohto rozhodnutia ústavný súd poznamenáva, že z jeho zistení vyplynulo, že zákonná zástupkyňa oprávneného maloletého M. D. podala proti uzneseniu krajského súdu č. k. 8 CoE 3/2010-386 z 30. júna 2010 dovolanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2010